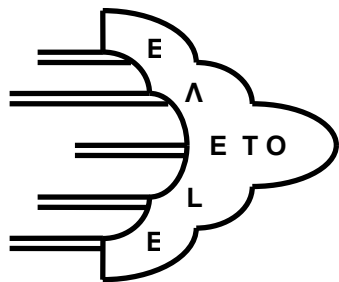

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ
Αρ.Τηλεφ.: 2013778
Αρ.Τηλεομ.: 8068299

Αρ.19 Ιούνιος-Ιούλιος 1996
ISSN 1106-1073

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Βαδίζουμε για το Συνέδριο

Πέρασαν τέσσερα έτη από το διήμερο συνέδριο για την Ορολογία και τη γλώσσα που είχε οργανωθεί στα πλαίσια του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας. Πήραμε τη σκυτάλη αλλά δεν τρέξαμε. Οι λόγοι γνωστοί. Σήμερα οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και η ΕΛΕΤΟ ξεκίνησε τη διοργάνωση **Συνεδρίου**. Δεν θά 'μαστε μόνοι. Κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη διοργάνωση σχετικοί φορείς και θα γίνουν δεκτοί και όσοι άλλοι θελήσουν να ενισχύσουν την προσπάθεια. Σκοπός η *συνένωση δυνάμεων*. Χρειάζεται κινητοποίηση ώστε το Συνέδριο να αποτελέσει το **βήμα** για να εκφραστούν *υγιείς απόψεις*. Εχουμε επισημάνει κινδύνους που ελλοχεύουν, όμως δεν σπλυντασώμαστε με τους απαισιόδοξους. Η *Γλώσσα* μας νίκησε το χρόνο. Πρέπει να τη στηρίξουμε *για να συνεχίσει να είναι τέλειο εκφραστικό μέσο* και να μας *στηρίξει* γιατί *αυτή είμαστε εμείς*.

Η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου προχώρησε στην επιλογή του τίτλου και της θεματολογίας. Τίτλος ορίστηκε να είναι **“Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”**. Η θεματολογία είναι ευρεία και περιλαμβάνει θέματα από την *απόδοση ορολογίας* και τα *ειδικά λεξικά*, την *επικοινωνία* με τη *μετάφραση* και *διερμηνεία* ως την *τυποποίηση ορολογίας* και τα *ηλεκτρονικά μέσα*.

Ευελπιστούμε σε *διεθνή συμμετοχή*. Θα το επιδιώξουμε και πιστεύουμε πως θα το πετύχουμε γι' αυτό, αναγκαστικά, γλώσσα του Συνεδρίου δεν θά 'ναι μόνο η Ελληνική.

Το Συνέδριο θα διεξαχθεί στην Αθήνα στις 16, 17 και 18 Οκτώβρη το 1997. Στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από σήμερα ως τον Οκτώβρη του '97 χρειάζεται εντατική δουλειά. **Περιλήψεις για εισηγήσεις** θα πρέπει να υποβληθούν *ως την 1η Νοέμβρη* τούτου του έτους. Η **Επιστημονική Επιτροπή** με πρόεδρο τον καθηγητή Δ. *Παντελοδήμο* θα γνωστοποιήσει ως το τέλος του έτους ποιες εισηγήσεις εμπιπτούν στη θεματολογία και γίνονται δεκτές. Το *πλήρες κείμενο των εισηγήσεων* θα πρέπει να κατατεθεί *ως τις 8 Απρίλη του επόμενου έτους*. Αυτό το χρονοδιάγραμμα θα τηρηθεί απαρέγκλιτα για να έχει άνεση χρόνου η Επιστημονική Επιτροπή για ορθή κρίση. Τελικός στόχος: να εκδοθεί ο τόμος με τις εισηγήσεις και να είναι έτοιμος στο Συνέδριο.

Άλλη μια πρακτική πληροφορία για πληροφορίες και επαφή: Η **Γραμματεία του Συνεδρίου** αποτελείται από τους *Ι. Σαριδάκη* και *Ε. Ντίκου*, τηλέφωνο: 2280001 και τηλεομοίτυπο: 2024939.

Καλούμε όλους να συμβάλουν στην επιτυχία του Συνεδρίου **“Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”**.

Β.Α.Φ.

EXPOLINGUA 97

Η 5η Εκδήλωση Γλωσσών και Πολιτισμού θα διεξαχθεί στην Αβάνα στις 21 ως 25 Απριλίου 1997.

Αυτό το διεθνές γεγονός θα περιλαμβάνει επιστημονικό συμπόσιο, στρογγυλά τραπέζια και έκθεση.

Η θεματολογία περιλαμβάνει:

1. Τα Ισπανικά διεθνώς. Διδασκαλία της Ισπανικής γλώσσας.
2. Γερμανική γλώσσα και πολιτισμός. Διεθνής παρουσία της Γερμανικής γλώσσας.
3. Αγγλική γλώσσα και πολιτισμός. Τα Αγγλικά σα διεθνής γλώσσα.
4. Επικοινωνία.
5. Διδασκαλία γλωσσών. Προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές για καθηγητές, μεταφραστές, διερμηνείς, λεξικογράφους κτλ.
6. Λεξικογραφία και Ορολογία, Μετάφραση και Διερμηνεία. Αυτοματοποίηση γλωσσικών διαδικασιών.

Περιλήψεις ως 250 λέξεις θα γίνονται δεκτές ως τις 31 Δεκέμβρη 1996. Οι εισηγήσεις θα πρέπει να υποβληθούν πριν από τις 15 Φεβρουαρίου 1997 στη διεύθυνση:

Organizing Committee
EXPOLINGUA HABANA '97
Capitolio de La Habana
PO Box 2014, La Habana 10200, Cuba
Phone: 62-6531. Fax: (537)338237;626501
E.Mail: cte@ceniai.cu

Εντυπα αιτήσεων εγγραφής χορηγούνται από την ΕΛΕΤΟ.

ΝΕΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΜΟΤΟ¹⁾

Η ΜΟΤΟ κυκλοφόρησε για Δημόσια Κρίση και σχολιασμό το **Λεξικό Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας Αρ.36** (Ορολογία τηλεπικοινωνιακής κατάρτισης).

Η προθεσμία για την αποστολή σχολίων είναι η **30-9-1996**.

“ISO”: ΣΥΜΒΟΛΟ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

- ούτε *αρκτικόλεξο* ούτε *ακρώνυμο* -

Διανύεται το 50ό έτος της λειτουργίας του **ISO** (του *Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης* ή - ορθότερα - της *Διεθνούς Οργάνωσης Τυποποίησης*) και όμως πολλοί είναι εκείνοι που αναρωτιούνται για την “αναντιστοιχία” ανάμεσα στο πλήρες όνομά του (*International Organization for Standardization*) και στο συντομευμένο “ISO” που παρεξηγείται συχνά σε τέτοιο βαθμό ώστε να οδηγή στην παραποίηση του πλήρους ονόματος και τη *λανθασμένη γραφή* του, ως *International Standardization Organization* (όπως π.χ. αναγράφεται στο ηλεκτρονικό λεξικό Webster's) ή ως *International Standards Organization*.

Το γεγονός, όμως, είναι ότι το όνομα “ISO” δεν είναι κανενός είδους σύντμηση ούτε αντιστοιχεί στις λέξεις του πλήρους ονόματος αλλά αποτελεί ένα δεύτερο ανεξάρτητο και σύντομο **συμβολικό όνομα**. Η επιλογή του ονόματος “ISO” έχει σχέση με την *ουσία της τυποποίησης* και όχι με τη *μορφολογία* του ονόματος του διεθνούς οργανισμού.

Ο άγνωστος ονοματοθέτης, του οποίου την πρόταση υιοθέτησαν

¹⁾ **ΜΟΤΟ**: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής “Τηλεπικοινωνίες” (TE-T), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργεί με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στα πλαίσια επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

οι πρώτες 25 χώρες του Κόσμου που ίδρυσαν τον ISO το 1947, "χτύπησε *καίρια*" επιλέγοντας την *Ελληνική λέξη "ίσος"* - που ως πρόθεμα (*ίσο-*) είχε ήδη υποστεί εκτεταμένη διεθνοποίηση - για να δηλώσει τη "*δέσμευση ισότητας*" που ενυπάρχει σε κάθε πρότυπο.

Κάθε Πρότυπο ISO (*Διεθνές Πρότυπο*) είναι και μια *παγκόσμια συμφωνία εξίσωσης απαιτήσεων* που συνεπάγεται τη συναινετική δέσμευση για *ισότητα* (εξίσωση, συμφωνία, συμμόρφωση, εναρμόνιση) *προς το Πρότυπο*.

Και αξίζει να διευκρινιστεί ότι *τυποποιητική ισότητα* δεν σημαίνει *ισοπέδωση*, αλλά *εναρμόνιση απαιτήσεων* και κοινή αποδοχή του τρόπου ικανοποίησής τους που οδηγεί τον αντίστοιχο τομέα σε *πραγματική αρμονία*.

Εύγλωττο παράδειγμα για *του λόγου το αληθές* αποτελεί το Διεθνές Πρότυπο ISO 16 "Standard tuning frequency (standard musical pitch)" που καθιερώνει ως *πρότυπη συχνότητα* για το κούρδισμα των μουσικών οργάνων τη συχνότητα της *νότας la* της *μεσαίας οκτάβας* του πιάνου για την οποία καθορίζει τιμή 440 Hz...

ΝΕΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ

Μετά την πρόσφατη έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ συγκαταλέγονται στη Δύναμη της ΕΛΕΤΟ τα νέα μέλη:

- T157** Χατζούδης Ευγένιος, Χημικός,
T158 Λιάση Άννα, Πτυχ. Γαλλική Φιλολογίας, Μεταφράστρια,
T159 Μιχάλας Παράσχος, Αναλυτής Συστημάτων.

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (5)

Συνεχίζουμε σε τούτο το Φύλλο, με το 5ο Μέρος της, τη δημοσίευση των *βασικών όρων και ορισμών* της *Ορολογίας* σύμφωνα με το *Διεθνές Πρότυπο ISO 1087:1990* τα προηγούμενα μέρη (1 ως 5) της οποίας ήταν, αντίστοιχα, στα Φύλλα **Αρ.10**, **Αρ.11**, **Αρ.13**, **Αρ.15** και **Αρ.16**. (Ο αριθμός σε παρένθεση στο τέλος κάθε ορισμού είναι ο αριθμός του αντίστοιχου ορισμού στο Πρότυπο).

προσδιορισμός (designation, disignation): Κάθε παράσταση μιας *έννοιας*.(5.3.1)

σύμβολο (symbol, symbole): *Προσδιορισμός* μιας *έννοιας* με γράμματα, με αριθμοπαραστάσεις, με εικονογραφήματα ή με οποιοδήποτε συνδυασμό τους (5.3.1.1).

όρος (term, terme): *Προσδιορισμός* μιας οριζόμενης *έννοιας* σε μια ειδική γλώσσα με μια γλωσσική έκφραση (5.3.1.2).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Ένας όρος μπορεί να αποτελείται από μια ή περισσότερες λέξεις (να είναι δηλαδή *απλός όρος* ή *σύνθετος όρος*) ή και να περιλαμβάνει ακόμα και *σύμβολα*.

όνομα (name, nom): *Προσδιορισμός* ενός *αντικειμένου* με μια γλωσσική έκφραση (5.3.1.3).

ορολογία (terminology, terminologie): Σύνολο *όρων* που περιγράφουν το *σύστημα εννοιών* ενός συγκεκριμένου *θεματικού πεδίου* (5.1).

αντιστοιχία εννοιών (concept correspondence, correspondance entre notions): Βαθμός σύμπτωσης του *βάθους* δύο ή περισσότερων *εννοιών* (3.8).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Η αντιστοιχία εννοιών αποκαλύπτεται κατά τη σύγκριση των *ορολογιών* διαφορετικών γλωσσών, *θεματικών πεδίων*, φιλοσοφικών σχολών κτλ.

Υπάρχουν τέσσερις δυνατότητες:

- πλήρης σύμπτωση των βαθών,
- περίληψη του ενός βαθού στο άλλο,
- αλληλοεπικάλυψη (μερική σύμπτωση) των βαθών,
- καμιά σύμπτωση των βαθών.

ορισμός (definition, difinition): Πρόταση που περιγράφει μια *έννοια* και επιτρέπει τη διαφοροποίησή της από άλλες έννοιες μέσα σε ένα *σύστημα εννοιών* (4.1).

εντατικός ορισμός ή **ορισμός μέσω του βάθους** (intensional definition, difinition par comprhension): *Ορισμός* που βασίζεται

στο *βάθος* μιας *έννοιας*. (4.1.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Για το σκοπό αυτό είναι αναγκαίο να δηλωθεί η πλησιέστερη *γένια έννοια* που έχει ήδη οριστεί ή που μπορεί να θεωρηθεί γενικά γνωστή και να προστεθούν τα περιοριστικά *χαρακτηριστικά* που οριοθετούν την οριζόμενη έννοια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

λαμπτήρας πυράκτωσης: Ηλεκτρικός λαμπτήρας ένα υλικό με υψηλό σημείο τήξης θερμαίνεται από ένα ηλεκτρικό ρεύμα με τέτοιο τρόπο ώστε ο λαμπτήρας να αρχίσει να εκπέμπει φως.

εκτατικός ορισμός ή **ορισμός μέσω του πλάτους** (extensional definition, difinition par extension): *Ορισμός* που βασίζεται στην εξαντλητική απαρίθμηση των *αντικειμένων* στα οποία αναφέρεται η *έννοια* ή των *είδων εννοιών* στο επόμενο επίπεδο αφαίρεσης (4.1.2).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Ο πρώτος τύπος εκτατικού ορισμού μπορεί να διατυπωθεί μόνο με τη χρήση ονομάτων. Ο δεύτερος τύπος εκτατικού ορισμού είναι χρήσιμος μόνο όταν μια *έννοια* περιλαμβάνει περιορισμένο σύνολο *είδων εννοιών*.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. **Σκανδιναβική χώρα**: Δανία, Νορβηγία, Σουηδία.
2. **προσδιορισμός** (DIN 2330): Οροι, ιδεογράμματα, αριθμοί και συμβολισμοί.

K.B.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε - και ευχαριστούμε - τα περιοδικά:

- Πλαστικά Χρονικά, τεύχος 110, Μάρτιος-Απρίλιος '96
- Δελτίο ΣΕΒ, τεύχος 564, Μάρτιος-Απρίλιος '96
- Βιομηχανική Επιθεώρηση, τεύχος 708, Ιούνιος 1996
- Ενημερωτικό Δελτίο της ΓΓΕΤ, Μάιος '96
- Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ, τεύχος 65-66, Απριλίου-Μαΐου 1996

Το "ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ" είναι τακτικό και σύντομο περιοδικό μέσο αλληλονημέρωσης των μελών της ΕΛΕΤΟ, αλλά και γενικότερης ενημέρωσης ενός ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας. Τα μέλη της ΕΛΕΤΟ καλούνται να πλαισιώσουν τα μέλη του ΔΣ και του ΓΕΣΥ σ' αυτήν την προσπάθεια συμβάλλοντας και με τη δική τους συνεισφορά σε ύλη που θα είναι ευπρόσδεκτη. **Μοναδική προϋπόθεση**: τα κείμενα να είναι **ευανάγνωστα** και **σύντομα** και να είναι **έτοιμα, από το συντάκτη τους, για δημοσίευση** χωρίς να χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία. Τα δημοσιεύματα που ακολουθούνται από αρχικά ονόματος απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους. Η Σύνταξη του "Ο" δεν παρεμβαίνει ούτε σχολιάζει.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹⁾ ...έλα κι εσύ

Πρόβλημα Αρ.18

Το ΓΕΣΥ προγραμματίζει στο άμεσο μέλλον να ασχοληθεί με τη σε βάθος μελέτη που θα οδηγήσει σε *ουσιαστική πρόταση* για την καθιέρωση *δόκιμου ισοδύναμου ελληνικού όρου* για τον αγγλικό όρο *hardware* (γαλλικά *materiel*) δεδομένου ότι η μέχρι σήμερα χρησιμοποιούμενη απόδοση *υλικό* αποτελεί τόσο "καθημερινό" και κοινό όρο που σχεδόν πάντοτε καθίσταται αναγκαίο να παρατίθεται σε παρένθεση και ο αγγλικός όρος.

Δίνουμε λοιπόν, σ' αυτό το τεύχος, *τον ορισμό κατά ISO* του *hardware* και παρακαλούμε να έχουμε *τεκμηριωμένες προτάσεις* από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο *το αργότερο ως τις 30 Σεπτεμβρίου 1996*

- ταχυδρομικώς, στη *διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ*,
- τηλεομοιοτυπικώς, στον αριθμό **8068299** ή
- τηλεφωνικώς, στον αριθμό **6118986**.

hardware: Ολα ή μέρος των φυσικών εξαρτημάτων ενός συστήματος επεξεργασίας πληροφοριών

Παράδειγμα: υπολογιστές, περιφερειακές συσκευές.

(ISO 2382-1:1993)

K.B.

¹⁾ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ